

Sygn. akt II PK 325/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z powództwa U. S. , M. N. i M. M.
przeciwko Spółdzielni Inwalidów "W." z siedzibą w G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 28 maja 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w
Poznaniu z dnia 9 maja 2014 r., sygn. akt VI Pa 137/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz każdej z powódek kwoty po
900 zł (dziewięćset) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 maja 2014 r., VI Pa 137/14, Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił apelację pozwanej Spółdzielni Inwalidów „W.” z siedzibą w G. od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie z powództwa U. S., M. N. i M. M. o zapłatę.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd pierwszej instancji zasądził na rzecz powódek:

- U. S. kwotę 13.432,98 zł tytułem wynagrodzenia i kosztów postępowania,
w pozostałym zakresie oddalając powództwo,

- M. N. kwotę 11.861,55 zł tytułem wynagrodzenia, 831,50 zł tytułem odprawy, a także koszty postępowania, w pozostałym zakresie oddalając powództwo,

- M. M. kwotę 12.866,80 zł tytułem wynagrodzenia, 1.576,17 zł tytułem odprawy, a także koszty postępowania, w pozostałym zakresie oddalając powództwo.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódki w okresie objętym żądaniem pozwu były zatrudnione w pozwanej Spółdzielni na podstawie spółdzielczych umów o pracę. W okresie od dnia 1 marca 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. powódki otrzymywały od pozwanej jedynie 70% należnego im wynagrodzenia, na podstawie zawartych przez Zarząd Spółdzielni z zakładową organizacją związkową porozumień o zawieszeniu, w części, stosowania obowiązującego Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy z dnia 1 września 1990 r. Kolejne porozumienia o zawieszeniu stosowania obowiązującego Układu Zbiorowego Pracy obejmowały łącznie okres od dnia 1 marca 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. i zostały zawarte z uwagi na trudną sytuację finansową Spółdzielni, będącą skutkiem braku zamówień, celem uniknięcia zwolnień pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy. We wskazanym okresie pomimo obniżenia wynagrodzenia, nie obniżono powódkom odpowiednio wymiaru czasu pracy. Kwestia zawarcia Porozumienia o zawieszeniu stosowania w części Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy nie była przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia Spółdzielni. W ocenie Sądów orzekających w sprawie porozumienie o zawieszeniu postanowień zakładowego układu zbiorowego obowiązującego w spółdzielni pracy nie może powodować obniżenia wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie spółdzielczej umowy o pracę, bez zastosowania art. 185 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1443 ze zm.)

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik pozwanej spółdzielni i zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię – art. 185 ustawy Prawo spółdzielcze i art. 241²⁷ k.p., oraz błędne pominięcie nowego stanowiska doktryny (artykuł prof. Henryka Ciocha), wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie

zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie w całości powództw, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono istotnym zagadnieniem prawnym polegającym na „konieczności rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy wzajemnej relacji przepisów art. 185 Prawa spółdzielczego i 241²⁷ k.p., a to w szczególności w świetle zmiany stanowiska doktryny reprezentowanego przez komentatora - prof. H. C. ”. Z kolei w piśmie procesowym z nowym uzasadnieniem podstawy kasacyjnej datowanym na dzień 10 września 2014 r. pełnomocnik pozwanej wskazał, że „Istotne w sprawie zagadnienie prawne, to jest wzajemna do siebie relacja art. 185 Prawa spółdzielczego i 241²⁷k.p., zostały przez Sąd błędnie rozstrzygnięte, a ich prawidłową relację wskazuje aktualne (i zmodyfikowane w stosunku do wcześniejszego) stanowisko komentatora prof. H. C.”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik powódki M. M. wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania w tym kosztach zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik powódek U. S. i M. N. wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga

kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, stąd też ewentualna możliwość dalszego postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe (por. art. 177 ust. 1 Konstytucji), które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). Wypada również dodać, że podstawa do przyjęcia skargi do rozpoznania nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Tymczasem przedstawione przez pełnomocnika pozwanej spółdzielni zagadnienie prawne nie spełnia wskazanych wyżej wymogów w rozumieniu art. 398⁹ k.p.c. Skarżący odnosi się do zwykłej wykładni przepisów, które mają zastosowanie w konkretnym stanie faktycznym sprawy. Ponadto w ocenie Sądu Najwyższego trudno uznać przedstawioną potrzebę wykładni za zasadną, ponieważ sądy powszechne nie są związane w żadnym wypadku ocenami, teoriami czy opiniami wyrażanymi w doktrynie. Tym samym nadal pozostaje aktualny pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2010 r., II PK 221/09 (OSNP 2011 nr 15-16, poz. 203), że porozumienie o zawieszeniu stosowania w części zakładowego układu zbiorowego pracy (art. 241²⁷ § 1 k.p.) obowiązującego w spółdzielni pracy nie może powodować obniżenia wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie spółdzielczej umowy o pracę bez zastosowania art. 185 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Orzekając o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c., uwzględniono taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika (adwokat) zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461), oraz taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika (radca prawny) zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 2 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).